

HÖGTALARE UP

Högtalare som hörs utan att synas alltför mycket är temat denna gång. Hur stor blir kompromissen och behövs verkligen ingen subbas?

Text Thomas Odeltorp Bild NiclasDahlgren, H&M

Om du inte redan har råkat ut för det, kommer det troligtvis att hända förr eller senare i livet: Dina favorithögtalare av modell tvättmaskin går stick i stäv med sambons (eller dina egna nya!) önskemål om vardagsrumsetetik, vilket föranleder långa diskussioner om högtalarnas vara eller icke vara i hushållet.

Visst är bra ljud viktigt, men till vilket pris? Det enklaste är kanske att ge med sig för önskemålet och tänka på något mer uppåt

väggarna. Ja, bokstavligt talat faktiskt, för marknaden erbjuder som tur är ett antal högtalarmodeller som konstruerats för att hänga på väggen. När det gäller vägnära montering handlar det inte bara om att plattast automatiskt skulle vara är bäst, utan om konstruktören redan vid ritbordet räknade in den akustiska förstärkning som sker av själva väggen, från basen upp till mellanregistret.

En vanlig högtalare, som låter balanserad på sitt stativ, lär klinga minst sagt brölsjukt och instängt vid en vägg, och en vägghögtalare

på stativ bör rimligtvis låta ganska anorektisk och nasal för att sedan få kropp på sin rätta plats, det vill säga väggen. Av den anledningen är det viktigt att högtalaren du ska hänga upp är ämnad för vägg, vilket är just vad samtliga våra 10 testdeltagare är.

Platta, platta, mindre platta...

Givetvis är det lätt att känna igen många av högtalarna som klockrena vägghögtalare om vi tar en titt på startfältet. Platta som dagens TV-trend är de mer eller mindre färligt ostadiga om de ställs fritt rakt upp och ner, vilket mer är en reflektion än ett problem i praktiken. Med nyckelhålsupphängningar för smidig upphängning innebär de en betydligt lägre säkerhetsrisk. Ett par av våra kombattanter är mindre slanka om stussen och kan därmed stå fritt, vilket för vissa köpare är en fördel, medan andra stör sig på den klumpigare formen. En tredje variant är

"Vissa
klarar
självklart
den subbas-
lösa tillvaron
bättre än
andra"

PÅT VÄGGARNA

till för hörnplacering. Det lär passa vissa köpare perfekt, medan högtalarna blir helt oanvändbara för andra, som kanske inte har några lediga rumshörn...

Kort sagt har vi fått ihop en skaplig samling högtalare av ganska olika modell, med den gemensamma nämnaren att en skruv i väggen får dem att nästan försvinna ur rummet.

När det gäller mindre högtalare brukar vi vanligtvis kalkylera med en subwoofer redan från början, eller som en framtida uppgradering. Nästan oavsett högtalarstorlek är det som bekant ett rejält ljudlyft med extrastöd i de lägsta oktaverna. Det gäller även för den här samlingen högtalare, men vi har medvetet valt att spela utan extra bastillskott för att koncentrera oss på högtalarna som de står och går. Och vissa klarar självklart den subbaslösa tillvaron bättre än andra.

UCH KABLARNA?

Hur man enklast löser kabelanslutningen är nog ett av de större bryderierna för konstruktörer av vägghögtalare. I testet möter vi ett antal olika mer eller mindre lyckade varianter på kabelinkopplingen. Canton, Wharfedale och Elac har till exempel anslutningar som klarar banankontakter. Men, om du använder sådana kommer högtalaren inte sitta tillräckligt nära väggen, vilket både ser konstigt ut, och kan påverka ljudet negativt. DLS väljer att inte försöka sig på banankompatibla brunnar. De större Flat Box

Large har en slits för kablarna att ta sig ut på, men den vetter ut mot högtalarens sida, och det känns ju inte som det optimala stället att leda ut kabeln på. Sen har vi den tredje varianten som representeras av Dali. Även här kan du inte ansluta bananer smärtfritt, men danskarna har satsat på en flervägs kabelränna, vilket gör monteringen lätt och snygg. Specialaren i sammanhanget presenteras av Cornered Audio. Här finns en kabelränna som leder till ett hål rakt genom högtalaren. Väl ute på andra sidan, på baffeln, finns två polskruvar. Även här blir bananerna i vägen, den här gången för gallret, men lösningen är tveköst en av de smartare!

Platta och/eller nätta kablar finns att tillgå från många tillverkare, bland andra **Monster**, **QED** och **Audioquest**.

>>
Vänd

DALI IKON ON WALL MK II

- en vägg-lkon

Dalis vägghögtalare har firmans speciella diskantmodul med vanlig dome och banddiskant. Flera kabelrännor och hela fyra nyckelhålsfästen gör att de kan monteras nästan hur som helst.

De här högtalarna levereras i höger- och vänstermatchade par, eftersom lådorna har vinklade bafflar, vilket gör att de automatiskt får så kallad toe-in då de hängs platt på väggen. Bygget är fint utfört och högtalarna finns i ljus valnöt, vitt och svart, medan frontbaffeln är svart oavsett kabinettfärg. Elementvalet känner vi igen från övriga modeller ur **Ikon**-serien. Den rödaktiga 6,5-tumsbasen med träfiberkon och den dubbla diskantlösningen, där en vanlig dome spelar i par med ett bandmembran. Baksidan har mycket trevliga skruvanslutningar som med lite vilja kan rymma banankontakter. De smarta kabelrännorna gör att du kan leda ut tåtarna var du vill och fyra nyckelhålsupphängningar ger full valfrihet.

Lyssningsintryck

Dali-ljudet är ganska litet till måtten, både då det kommer till djupet och höjden på ljudbilden. Spelstilen är en bra kompromiss mellan skönt tillbakalutad, utan att bli alltför nonchalant eller sömngigt. Känsligheten uppfattar jag som hyggligt hög jämfört med exempelvis Mirage. Dali har bra koll på instrumenten och var de placeras, samtidigt som närvarokänslan, i framför allt rösthanteringen är på topp. Ljudet är välusträckt från den detaljerade diskanten till den förvånansvärt tunga basen. Det man önskar är något bättre stadga i boten, speciellt jämfört med rappa Canton, men det är den enda skönhetsfläck jag kan komma på, då Dali i övrigt uppträder mer eller mindre fläckfritt!

OMDÖME

Ljud	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Finish	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Form/Funktion	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Prisvärdhet	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

DALI IKON ON WALL MK II

Princip 2-vägs sluten låda
Bestyckning 6,5-tums bas, 28-millimeters domediskant, 45-millimeters banddiskant
Impedans 6 ohm
Mått (BxHxD) 27,2x37,5x14,6 cm
Vikt 5,6 kg
Pris 8.000 kr/par
Info Hi-Fi Klubben, tel 0771-80 00 90, www.hifiklubben.com

BRA KÖP!
HiFi
 & Musik

DLS FLATBOX LARGE

- matigt lättlyssnad

DLS platta låda med små 3-tumsbasar är bäst i test vad gäller antalet nyckelhålsupphängningar: hela sju stycken! Ingen utfräsning för kabeln däremot, så även här bör man satsa på extremlätt högtalarkabel.

De förhållandevis platta, inte så breda men höga lådorna från **DLS** ger ett avskalat intryck. Designen passar ledigt in i moderna hem och lådorna finns att köpa i antingen blanksvart mot pristillägg eller sidenmatt vit finish som standard. Bakom tygfronterna (dubbla, följer med för maximal färgmatchning) sitter en något förvånande bestyckning i form av dubbla 3-tumsbasar. De ser väldigt små ut på den stora fronten och flankerar en 28-millimeters diskantdome.

Enligt uppgift från DLS är **Flat Box**-serien tweakad för att spela optimalt med frontskydden på. Konstruktionen är basreflex med portar mot sidorna och på baksidan sitter en tryckanslutning för kablaget. Sladden dras lämpligast ut åt sidan, vilket inte alltid blir snyggt, men där finns i alla fall en fördjupning i lådan.

Lyssningsintryck

Redan från första anslaget förstår jag varför Flat Box Large stod som vinnare i vårt förra test av vägghögtalare. DLS lyckas nämligen låta öppet och engagerande med en härlig närvaro och tighet. Lyssningsupplevelsen koncentreras till musiklyssning snarare än audiofilpincett-plockning, men ska vi ändå gå in på de bitarna lyckas DLS glänsa med en stor och välfylld ljudbild, som trots engagemanget aldrig blir för gapåig. Dessutom är det här en mycket balanserad högtalare som aldrig slår över till att låta hårt eller murrigt. Stora Flat Box har dessutom pondus som få och är sammantaget testets allra vettigaste köp.

Stora Flat Box har dessutom pondus som få och är sammantaget testets allra vettigaste köp.

OMDÖME

Ljud	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Finish	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Form/Funktion	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Prisvärdhet	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

DLS FLATBOX LARGE

Princip 2-vägs basreflex
Bestyckning 2x3-tumsbasar, 28-millimeters diskant
Impedans 4 ohm
Mått (BxHxD) 22x52x9,2 cm
Vikt 4,6 kg
Pris 5.500 kr/par (7.000 kr/par i blanksvart)
Info DLS Svenska AB, tel 031-84 00 60, www.dls.se

BÄSTA KÖP!
HiFi
 & Musik

>>
 Vänd

>>
forts.

JAMO GRAPHIC

- glasskulpturerna

Jamo är också särpräglade med sin glasbaffel och rejäl tyngd i konstruktionen. En nyckelhålsupphängning i överkant, där man också gör bäst i att leda ut kabeln.

Ett par av testets mer spektakulära högtalare är **Jamo Graphic**. Med sin svarta glasbaffel är Graphic ett riktigt smycke i rätt miljö. Enligt Jamo är materialet inte bara design, utan ska även förbättra ljudprestationen, och konstruktionen är ett samarbete mellan Jamos ingenjörer och designbyråen Wojtek & Hånsbæk.

På den stora frontytan sitter en liten tygfront, som med magnetkraft döljer elementen. Med Graphic medföljer svarta, bruna och limegröna fronter för anpassning till din personliga smak.

Lådans bakstycke är av metall och har liksom Elacs kabinett ett avsmalnande bakstycke. Anslutningarna tar bananer och är ganska vettigt placerade på sidan av lådan, dolda bakom den stora glasskivan på fronten.

Lyssningsintryck

Jamo lyckas med konststycket att låta riktigt tigt och musikaliskt med superbt fokus, samtidigt som ljudbilden är skönt tillbakalutad. Ljudscenens mått är begränsade till området mellan högtalarna i bredd och strax över diskantelementen uppåt, vilket ger en liten ljudbild. Här är hårdhet och vass diskant främmande begrepp och högtalarna målar upp musiken utan att du blir lyssningstrött. Jamo är hellre avrullade uppåt i frekvens och har inte direkt testets bästa närvaro eller skyhögt detaljeringsgrad. Generellt känns det som att högtalarna har svårt att släppa ur ljudbilden. Det blir givetvis bättre efter en rejäl inspelningsperiod, men tendenserna kvarstår testet igenom. Anmärkningarna till trots är det ett par rara högtalare som bör kunna appellera många smaker.

OMDÖME

Ljud	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Finish	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Form/Funktion	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Prisvärdhet	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

JAMO GRAPHIC

Princip 2-vägs sluten låda
Bestyckning 5-tums bas, 1-tums diskant
Impedans 8 ohm
Mått (BxHxD) 39x44x8 cm
Vikt 6,9 kg
Pris 5.500 kr/par
Info Matrix Media, tel +45 70 22 04 60, www.matrixmedia.se, www.jamo.se

MIRAGE OS3-SAT

- bred penselföring

Mirages rundspridande OM-högtalare har vi skrivit om förr och kan placeras på många olika sätt. En banankontaktförsedd kabelsnutt följer med liksom väggfäste med nyckelhålsupphängning.

Testets enda rundstrålande högtalare kommer från kanadensiska **Mirage OS3-SAT** är kompakt och har sina element monterade uppåt, under ett kupolformat tygskydd. Basen sköts av en 4,5-tummare med fasplugg. Ovanför den sitter diskanten monterad på en liten brygga som även fungerar som spridningslins för basens ljudvågor. Lösningen är inte helt olik vissa 2-vägs bilhögtalares koaxialbrygga.

Lådan är robust byggd i aluminium och modellen finns att köpa i svart eller vitlackad aluminium. Anslutningarna tar i teorin banankontakter, men sitter ganska trångt till på lådans nederkant, innanför det vinklingsbara väggfästet. Högtalaren kan antingen hängas upp eller ställas fritt ute på stereobänken eller små stativ, vilket i teorin är att föredra för en rundstrålande konstruktion.

Lyssningsintryck

De här små högtalarna spelar upp en betydligt större ljudbild än vad måtten skvallrar om. Spelstilen är rejält luftig och mycket öppen. Sceneriet är avlägset och Mirage är verkligen härligt laid back att lyssna på. Lyssningströtthet är därför aldrig något problem. Grundkaraktären drar mot det ljusa hållet, med en trevligt hög detaljeringsgrad uppåt i frekvens. Basåtergivningen är inte djup, men har gott om energi, vilket gör att vi inte saknas subbas i första taget. Myntets baksida är att Mirages tillbakalutade spelstil gör att högtalarna uppfattas som blasé jämfört med vissa konkurrenter, en känsla vilket också ett lätt återhållet mellanregister förstärker. Känsligheten är därtill låg, vilket innebär att högtalarna kräver mer av förstärkaren än testgenomsnittet.

OMDÖME

Ljud	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Finish	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Form/Funktion	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Prisvärdhet	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

MIRAGE OS3-SAT

Princip 2-vägs sluten låda
Bestyckning 4,5-tums bas, 1-tums diskant
Impedans 8 ohm
Mått (BxHxD) 14x21x15,6 cm
Vikt 2,2 kg
Pris 5.000 kr/par
Info Matrix Media, tel +45 70 22 04 60, www.matrixmedia.se, www.miragespeakers.com

